

حضرت آیت‌الله جنّتی «دام عزّه»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم؛

راجع به سرفصل موضوعات هفتگانه که تحت عنوان «دستور جلسه» در بیست و پنجمین جلسه شورای محترم نگهبان، مورخه ۸۶۷/۱۸ مطرح خواهد شد، بررسی‌های لازم معمول، نتایج حاصله ذیلاً جهت استحضار، تحریر می‌یابد:

۱- لایحه مدیریت خدمات کشوری

الف - تبصره ماده (۵)، ماده (۱۳)، صدر ماده (۷۴)، تبصره (۱) ماده (۱۲۱) و تبصره (۵) ماده (۱۲۱)، ایرادات وارده، با عنایت به اقدام کمیسیون مشترک مجلس به حذف موارد پنجگانه بالا از متن لایحه که متضمن ابهام و مغایرت بوده، مرتفع تلقی می‌گردد.

ب - ماده (۱۲۱) لایحه، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، به نظر رافع ایراد می‌باشد.

۲- اساسنامه شرکت‌های تولید نیروی برق بیستون، آبادان، سنندج، کرمان، شیروان، دماوند، خلیج فارس، سبز بینالود و سبر منجیل

الف - بند (۴) ماده (۲) اساسنامه: واژه «مراجع قانونی» از این حیث که آیا حسب مورد شامل قوانین و مقررات مصوب مجلس یا دولت می‌گردد یا خیر؟ ابهام دارد؛ چون به صرف استناد به مجوزهای مأخوذه، می‌توان مبادرت به اخذ هرگونه وام نمود خواه از داخل و خواه از خارج، خواه اینکه متضمن سود و بهره ربوی باشد یا نباشد. همچنین مبادرت به تأمین منابع مالی از منابع داخلی و خارجی به هر طریق ممکن خواه با بهره یا بی‌بهره، و انجام این امور از این جهت که شرکت‌های موضوع اساسنامه، صددرصد خصوصی نخواهند بود بلکه در صورت خصوصی شدن، دولت تا سقف ۴۹ درصد مجاز به دارا بودن سهام و سرمایه در آن شرکت‌ها است. علیهذا به نظر می‌رسد برای حفظ حاکمیت و اقتدار نظام، حداقل تا زمانی که هویت شرکت‌ها دولتی است، اصل ۸۰ قانون اساسی باید لازم‌الرعايه باشد.

ب - به موجب جزء (۲) و جزء (۵-۲) از بند (الف) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ابلاغی مقام معظم رهبری: سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت توسط... بخش‌های... خصوصی در نیروی برق مجاز است، لکن به موجب عبارات ذیل جزء (۸-۲)، «... حفظ حاکمیت دولت و استقلال کشور...» لازم‌الرعايه می‌باشد. به نظر می‌رسد مندرجات اساسنامه، با نگاه تغلیب بخش خصوصی بر بخش دولتی تنظیم گردیده، لذا خود را چندان ملتزم به رعایت سیاست‌های ابلاغی ندانسته است، در حالی که نگاه مزبور مغایر با سیاست‌های ابلاغی است.

ج - تبصره (۲) ماده (۱۹): علی‌رغم آنکه اکثر سهام و سرمایه شرکت، خصوصی می‌باشد، لکن انجام موارد مندرج در متن تبصره را منوط به موافقت وزیر نیرو نموده، در حالی که شرکت دارای هویت خصوصی است و کسب نظر از مقام مربوطه ممکن است اسباب تضرر صاحبان سهام را فراهم آورد که این امر در مغایرت با اصل ۴۰ و بند (۵) از اصل ۴۳ قانون اساسی خواهد بود، لکن گویا رعایت ذیل جزء (۸-۲) بند (الف) سیاست‌های ابلاغی مورد احتیاط قرار گرفته است. رعایت این امر در بند (الف) صدرالذکر هم ضروری به نظر می‌رسد.

یادآوری: با عنایت به اینکه «لایحه... اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴» در مجلس در مراحل نهائی تصویب قرار دارد، اقتضاء داشت تا تصویب اساسنامه‌ها و نحوه واگذاری‌ها به بخش خصوصی به لحاظ تعیین مصادیق موارد واگذاری، متوقف می‌ماند تا تکلیف لایحه مشخص و حتی‌المقدور از موازی کاری‌های و اقدامات متعارض با سیاست‌های ابلاغی و قانون نحوه اجراء اصل ۴۴، اجتناب می‌گردید.

۳- اصلاحیه اساسنامه شرکت سهامی برق منطقه‌ای خراسان

با عنایت به اینکه اصلاحیه به عمل آمده در اجرای بند (ک) ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه، مبنی بر تجدید ارزیابی دارائی‌های ثابت شرکت‌های دولتی که منجر به افزایش سرمایه آنها می‌شود، به تصویب هیأت وزیران رسیده، لذا اقدام دولت در اصلاح اساسنامه، در چارچوب قوانین جاریه بوده و به نظر مغایرتی با قانون اساسی ندارد.

۴- اساسنامه شرکت مادر تخصصی داروئی و تجهیزات پزشکی کشور

الف - از این حیث که به موجب مواد (۵) و (۷) مندرجات اساسنامه، تمامی سرمایه و سهام شرکت متعلق به دولت بوده و اعمال حق مالکیت دولت به شرکت از طریق وزارت اقتصادی و دارویی در مجمع عمومی شرکت مورد پیش‌بینی قرار گرفته، لذا اقدام دولت در اصلاح اساسنامه مستند به بند(ز) از ماده(۷) قانون برنامه چهارم توسعه بوده، مضافاً اینکه اقدام دولت در اصلاح اساسنامه مزبور مغایرتی با اصول قانون ندارد.

ب - با عنایت به اینکه شرکت سهامی دارویی کشور «در اجرای قانون تبدیل بنگاه کل دارویی ایران به شرکت سهامی، در خرداد ۱۳۵۱ و اساسنامه آن نیز در سال ۱۳۵۳ به تصویب مجلس شورای ملی وقت رسیده و بودجه آن نیز در حال حاضر با ردیف بودجه‌ای ۲۶۴۰۰۰ در قوانین بودجه سنواتی تأمین می‌گردد، از طرف دیگر، به موجب قانون اصلاح مواد ۱۳۹ و ۱۵۴ قانون برنامه چهارم توسعه... مصوب ۱۳۸۶/۳/۲۲ مجلس، «هرگونه ادغام... شرکت‌های دولتی... که به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شوند، صرفاً با تصویب مجلس... خواهد بود»، بنا بر مراتب فوق به نظر می‌رسد اقدام دولت به ادغام شرکت مزبور، مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی باشد.

۵-سئوال وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص اصل هشتمادام قانون اساسی
با عنایت به اطلاق اصل ۸۰ قانون اساسی که شامل کمک‌های بلاعوض اعم از نقدی و غیرنقدی می‌گردد، و توجّهاً به فلسفه وجودی اصل مزبور که متضمن بیان پیشگیری از نفوذ و سلطه احتمالی بیگانگان بر ارکان جامعه اسلامی از طریق دریافت کمک‌های بلاعوض خارجی است، و با فرض دولتی بودن مؤسسه انسیتو پاستور ایران، دریافت کمک‌های موضوع نامه از شرکت توتال، مغایر با اصل ۸۰ قانون اساسی، بند(ج) اصل ۲ و بند(۵) از اصل ۳ قانون مزبور می‌باشد.^(۱)

۶- سئوال دبیر محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص قسمت اخیر اصل یکصدودوازدهم قانون اساسی

(۱) توضیحات تکمیلی، به شرح مندرجات پیوست (۱) تقدیم تا در صورت نیاز قابل مراجعه اعضا محترم باشد.

شماره: ۳۳۱۹

تاریخ: ۱۳۸۶/۰۷/۱۸

پیوست: ندارد

الف - اصل ۱۱۲ قانون اساسی، در جلسات ۲۲، ۳۷، ۳۸ و ۴۰ مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی - سال ۶۸ -، مشتمل بر ۸۷ صفحه مورد بحث و مذاکره قرار گرفته، لکن موافقین و مخالفین، صرفاً به بحث در ضرورت یا عدم ضرورت وجود مجمع، میزان اختیارات آن، تعداد و ترکیب اعضاء مبادرت نموده و عبارت پایانی اصل که مورد استفسار دبیر محترم مجمع می‌باشد گویا به لحاظ واضح و مبین بودن مطلب، هیچگاه مورد بحث قرار نگرفت.

ب - با قطع نظر از مراتب فوق، منطوق عبارت پایانی اصل ۱۱۲، مشروط به تأیید نهائی مصوبات توسط مقام رهبری معظم، تصریح بر واگذاری اختیار تصویب مقررات مربوط به مجمع توسط اعضاء را دارد.

ج - تفویض مزبور، هیچگونه مغایرتی با تفکیک قوا (موضوع اصل ۵۷) و صلاحیت عام مجلس جهت قانونگذاری در عموم مسائل (موضوع اصل ۷۱) را ندارد؛ زیرا صلاحیت مجلس به موجب اصل مزبور باید: «... در حدود مقرر در قانون اساسی...» باشد و واگذاری اختیار مورد نظر به مجمع نیز به عنوان استثناء بر صلاحیت عام مجلس و در چارچوب اصل ۷۱ قابل ارزیابی است. بنابراین مستثنی بودن مجمع از شمول قوانین و مقررات جاریه، هیچگونه مغایرتی با اصول قانون اساسی به ویژه اصل ۷۱ را نداشته و ندارد.

۷- لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه... و اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴

بررسی‌های لازم انجام و نظرات کارشناسی در مرحله ویرایش و تدوین می‌باشد. انشاء... در اسرع

وقت تقدیم خواهد شد. / ۰۰۰۰۰

قربانعلی مهری

قائم مقام مرکز تحقیقات